

deStartersAcademie

module 5 | Het omgaan met risico's

Oscar Bulhuis

Het omgaan met risico's

Bij ondernemen hoort het nemen van risico's. Je gaat bewust een avontuur aan omdat je graag een bepaald resultaat wilt bereiken. Bij de module over drijfveren ('de kampvuurfilm') en de module over doelen stellen ('de stormbaanfilm') heb je gekeken wat je graag wilt bereiken en waarom.

Op het moment dat je besluit of besloten hebt om voor jezelf te starten, heb je bewust of misschien wel onbewust een risico genomen. Misschien heb je je baan opgezegd, misschien heb je een investering moeten doen of misschien ga je gewoon een stuk onzekerheid tegemoet. Ondernemen getuigt van moed. Je wilt graag je doelen gaan halen, jouw 'schat' gaan vinden. Als er één ding is, wat ik je graag in deze module wil leren, is het dat je je gaat realiseren dat er aan elke kans, elke schat, altijd een risico verbonden zit. Elke 'schat' is – zoals je misschien al in het filmpje hebt gezien – geboobytrapped. Hoe mooier een kans eruit ziet, hoe voorzichtiger je moet zijn. Of, anders gezegd, als iets te mooi lijkt om waar te zijn, dan is dat waarschijnlijk ook zo.

Deze module is vooral van belang voor die ondernemers die niet zo bang zijn uitgevallen. Of anders gezegd, die niet bang zijn om risico's te nemen. Dat is een hele goede eigenschap, maar het kan

desastreus uitpakken als je de zaken te rooskleurig ziet.

Voor de ondernemers die juist minder 'risico-minded' zijn, biedt deze module houvast om aan de risico's die je ziet, het hoofd te bieden!

Experts op het gebied van risico's: de EODD

Risico's horen zoals gezegd bij ondernemen. Altijd. Het is daarom noodzakelijk om een risicoanalyse te maken. Veel startende ondernemers komen serieus in de problemen omdat ze de risico's niet zien, ze onderschatten of omdat ze er niet goed mee omgaan.

De film die bij deze module hoort, maakten we in samenwerking met experts op het gebied van risicoanalyse en van het omgaan met risico's: de EODD, oftewel de Explosieve Opruimings Dienst Defensie. Wist je dat deze specialisten per jaar ruim 2.400 keer uitrukken om bommen en andere explosieven onschadelijk te maken?

Wat kun je als ondernemer van hen leren?

Zijn de mensen van de EODD onverschrokken types, niet bang voor een explosief en zijn het allemaal mensen zonder gezin?

Het tegendeel is waar: de mensen van de EODD hanteren bij het ruimen van bommen en het onschadelijk maken van explosieven, strikte procedures en protocollen. Ze hebben ontzag en respect voor alles wat ontploft en kan ontploffen en de meesten hebben een gezin en een sociaal leven. Met andere woorden: ze hebben iets te verliezen. En ook jij als startend ondernemer hebt iets te verliezen.

Maar wat is nu de link tussen een bom en een ondernemer?

Goede ondernemers zijn niet zozeer gericht op wat ze niet willen verliezen, maar juist op wat ze willen winnen. Welke kansen kunnen zij benutten? Maar zoals al in de SWOT-analyse aan de orde is geweest, is er altijd een keerzijde aan de kans verbonden: een bedreiging, of een risico. Je moet er als ondernemer altijd van uit gaan, dat er geen kans is, zonder een risico. Een risicoanalyse helpt je hierbij. Hoe maak je de risico's die verbonden zijn aan jouw ondernemersavontuur zo klein mogelijk en hoe beperk je eventuele effecten voor als het toch niet loopt zoals je hoopt of verwacht?

De risicoanalyse

Een risicoanalyse begint in de eerste plaats met een analyse van wat er aan de hand is en welke mogelijke risico's er zijn. Wanneer de EODD een melding krijgt

van een mogelijk explosief, gaan zij eerst inventariseren. Ze interviewen politie en getuigen (zoals de melder of de ontdekker van de bom) om een beter beeld te krijgen van waar ze mee te maken hebben.

Wat zijn risico's die je – zonder al te veel onderzoek vooraf – nu al ziet? Moet je voor jouw plan wellicht een grote investering doen? Of ben je misschien niet gewend om alleen te werken, terwijl je dat nu wel van plan bent? Of kun je het je eigenlijk niet permitteren om tijdelijk minder inkomsten te hebben? Dat laatste gaat je namelijk met 99% zekerheid overkomen als startende ondernemer...

Ik geef een voorbeeld. Mijn plan om de films te gaan maken voor deze opleiding, zat vol met risico's. Zo zou het bijvoorbeeld allemaal veel duurder kunnen uitpakken of veel langer kunnen duren. Er is een risico voor de filmapparatuur en ook voor wat betreft de backups van de films. Ook het uiteindelijke doel - de beklimming van de hoogste berg van Corsica, de Monte Cinto - is niet zonder risico's. De beklimming staat bekend als lastig en zwaar en het weer kan verraderlijk zijn. Helaas zijn er behoorlijk wat klimmers in de problemen gekomen in het verleden en een aantal van hen heeft het niet overleefd.

Zorg dat je weet wat de risico's zijn en hoe je daarmee omgaat. Als jij geen risico's ziet in het bereiken van je doel, kan dat twee dingen betekenen:

1) Je hebt geen goed doel gesteld.

Als er geen risico's verbonden zijn aan wat je wilt gaan doen, kan iedereen het eigenlijk wel gaan doen en daarmee wordt het voor jou lastig geld verdienen. Je zal dus iets 'anders' moeten doen dan je concurrenten en daarmee neem je per definitie een risico. Ook is mogelijk jouw Ausgangssituatie anders. Als jij je baan opzegt om je eigen zaak te starten, neem je een risico. Bekijk het dus in zijn geheel: wat moet je allemaal doen (of laten) voor het bereiken van jouw doel en welke risico's kleven daaraan.

2) Je ziet de risico's over het oog.

Succesvolle ondernemers zien mogelijkheden, minder succesvolle ondernemers zien vooral de problemen.

Wat voor ondernemer ben jij? Zag je meteen de 'k' die ontbrak in het woord mogelijkheden? Als dat zo is, pas op: misschien focus je je teveel op de dingen die ontbreken en minder op de mogelijkheden...

Aan de andere kant: bij elke kans horen risico's, er zit altijd een adder onder het gras. Zie je die eerst

niet, kijk dan nog eens of vraag een ander mee te kijken, net zolang totdat je ze gevonden hebt.

Hoe ga je om met risico's?

Bij het zien van de risico's ben je er nog niet. Denk aan de film: je weet nu dat de schat 'geboobytrapped' is. Wat moet je doen?

1. Wat is de impact van het risico?

Het eerste wat je moet doen, is in kaart brengen wat er allemaal mis gaat, mocht het risico zich voordoen. Of, anders gezegd: wat gaat er allemaal stuk of wat ben je kwijt als het mis gaat, als de bom ontploft?

Maak het zo concreet mogelijk:

Wat gebeurt er als je laptop crasht, als er brand uitbreekt, als je ene grote klant niet betaalt of als je die grote opdracht waar je alles op gezet hebt, niet krijgt?

Wat gebeurt er als je idee gepikt wordt, je een claim krijgt of wat gebeurt er als je als glazenwasser van de ladder valt en jouw been breekt?

Het zijn geen leuke scenario's, maar het geeft je een beeld van het effect wat er kan zijn, *als het mis gaat*.

2. Wat is de kans op het risico?

Het tweede wat je moet doen, is proberen in te schatten wat *de kans* op het risico is. De *grootte* van het risico kun je namelijk uitrekenen met een 'simpel' rekensommetje:

Grootte van het risico = Kans x Impact

Bij een kerncentrale worden kapitalen besteed om de kans zo klein mogelijk te maken, dat het mis gaat. De reden: de impact is desastreus, mocht het misgaan.

De EODD hanteert dit ook: het risico van een vliegtuigbom is in veel gevallen kleiner dan het risico van een 'zelfmaakbom'. Waarom? Omdat zij van de meeste vliegtuigbommen weten hoe ze in elkaar zitten. Ze weten dus ook hoe ze die veilig kunnen demonteren. Bij een zelfgemaakte bom weten ze dat niet. De kans dat het misgaat is dus groter, dus ook het risico.

Verken dus bijvoorbeeld de markt of de branche waarin je wilt gaan werken. De *kans* dat er iemand is die iets van je wilt stelen is voor een juwelier groter dan voor een stukadoor. Als je veel met machines werkt, loop je de kans dat ze stuk gaan. Als je nog niet zo veel ervaring hebt, loop je een grotere kans dat je een keer iets verkeerd doet of je bezeert. En hoe zit het met de mensen met wie je

misschien gaat samenwerken? Zit daar ook een risico aan dat het mis gaat en hoe hoog schat je die kans in? Daar hoeft overigens geen kwade opzet in het spel te zijn. Als jij sterk afhankelijk bent van een freelancer en die wordt ziek... wat betekent dat voor jou?

3. Prioriteer en neem maatregelen

Nu kun je je sommetjes gaan maken: welke effecten zijn er verbonden aan de risico's en hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet. Natuurlijk is dit geen exacte wetenschap en zal je een inschatting moeten maken. Op deze manier bepaal je wat de *grootste* risico's zijn. En daar leg je nu je prioriteit.

De stap die je nu zet, is het verkleinen van de effecten en/of de kans op het risico. Zo ontruimt de EODer in de regel de omgeving waar de bom ligt en trekt hij zelf een bompak aan op het moment dat hij aan de slag gaat met de bom. Of liever nog, als het kan, stuurt hij er een robot op af. *Mocht* het mis gaan, dan is de impact voor hem in elk geval kleiner.

Als ondernemer kun je eigenlijk 'precies' hetzelfde doen. Ik geef je een aantal voorbeelden, die je kunt vertalen naar je eigen situatie:

- Maak regelmatig back-ups van je ICT-zaken (en je telefoon met klanttelefoonnummers!)
- Sluit verzekeringen af
- Houd kleinere voorraden aan
- Maak goede betaalafspraken met je klant, zoals gespreide betalingen bij grotere bedragen
- Zorg voor goede algemene voorwaarden
- Beveilig je eigendommen, ook online...

Bij de EODD is dit een continu proces. Bij elke stap in het proces om de bom onschadelijk te maken, wordt telkens gekeken hoe zij het risico kunnen verkleinen. Doe dit als ondernemer ook.

4. Probeer het risico weg te nemen

Het is natuurlijk mooi als je erin geslaagd bent het risico te verkleinen. Maar het is er dan nog steeds. Een bom blijft een bom en zolang dat zo is, is er gevaar. De vierde stap is dan ook, dat je probeert het risico helemaal weg te nemen: je maakt de bom onschadelijk. Om dit te kunnen doen is het van belang dat je helder communiceert met alle partijen die betrokken zijn in dit proces. Ook zal je de situatie zorgvuldig moeten analyseren: hoe zit het nu precies? Heb je wat aan de ervaring van anderen? Wat voor oplossingen zijn er voorhanden?

Op basis van heldere communicatie en je analyse zet je de laatste stap: je beslist hoe je het risico wegneemt. Je beslist of je het blauwe of het rode draadje doorknipt...

Trek regelmatig je bompak aan...

We eindigen deze module zoals we begonnen: ondernemen is risico's nemen. Het starten van je avontuur is iets fantastisch en ik hoop dat je na deze module minder bang bent voor de risico's die eraan vastzitten. Of, als je hier al niet bang voor was, hoop ik dat je je meer bewust bent geworden van de mogelijkheden die je hebt om het effect van de risico's te beperken of zelfs weg te nemen.

Opdrachten:

- 1) Welke risico's zijn er aan jouw ondernemersavontuur verbonden?
- 2) Volg nu de vier stappen uit deze module:
  - Wat is de impact van een risico?
  - Hoe groot is de kans erop?
  - Wat zijn de grootste risico's en hoe kun je hun impact beperken?
  - Hoe zou je de risico's helemaal weg kunnen nemen?

Dit is een lastige opdracht en bovendien een opdracht die eigenlijk telkens terugkomt. Belangrijker nog dan de exacte uitwerking van bovenstaande opdracht, is dus dat je het jezelf aanleert om regelmatig je bompak aan te trekken...

Succes!

En over twee weken...

Een ondernemingsplan schrijven bij het starten van je bedrijf, wordt door alle organisaties en specialisten die zich met ondernemen bezighouden aangeraden.

Maar waarom is het van belang om een ondernemingsplan te schrijven en hoe doe je dat? In de komende module leer je wat het doel is van het schrijven van een ondernemingsplan en wat de belangrijkste onderdelen ervan zijn.

Je ontvangt tevens een template, die je met behulp van de volgende modules steeds verder invult. Zo krijg je een ondernemingsplan wat werkt voor jou en dat jou helpt succesvol te worden!

Over De Starters Academie

Visie en missie

De Starters Academie is erop gericht om zoveel mogelijk mensen te helpen met het starten van hun bedrijf. Wij vinden dat iedereen de kans moet krijgen om zijn of haar ondernemersdroom waar te kunnen maken, ongeacht zijn of haar budget. Want wij geloven dat wanneer steeds meer mensen doen waar hun hart ligt, de wereld een stukje mooier wordt. En dan gaan we er misschien weer wat meer om geven, want dat is hard nodig!

Disclaimer

De E-books van De Starters Academie heb ik (Oscar Bulthuis) met veel plezier en toewijding voor jou geschreven. Omdat de interpretatie en de implementatie ervan uiteindelijk bij de lezer (jou!) liggen, kunnen De Starters Academie en de auteur geen verantwoordelijkheid nemen voor het gebruik en de toepassing van de inhoud van de modules.

Wij stimuleren het delen van kennis, maar net als bij een 'gewoon' boek gelden er auteursrechten op de inhoud van alle E-books. De reden hiertoe is niet alleen intellectueel eigendom, maar ook om te voorkomen dat dingen uit hun context geplaatst of gecommuniceerd worden. Het is dan ook niet toegestaan de teksten of afbeeldingen te gebruiken

de**Starters**Academie

voor andere doeleinden dan je eigen studie of de E-books te verspreiden, tenzij je kunt aantonen dat je toestemming hebt gevraagd en gekregen van De Starters Academie.

Help ons en andere starters!

Ken je andere starters of organisaties die zich met startende ondernemers bezig houden, dan kun je ons (en hen) helpen door hen naar ons te verwijzen. Wij doen onze uiterste best om elke starter optimaal te ondersteunen. Maar we zijn niet alwetend. Heb je tips of ideeën, dan nodigen we je van harte uit die met ons te delen!